

A „KELET“ előfizetési díja:
Videkre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Pótlér 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények ezimzendők.

ÁZ ÉRTÉKESEB CZIKKEK DÍJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak
Hatszór hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppellik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint el Volger (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasensteint és Volger hirdetés közv. irodája. (Weisk Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitátor 5. sz.)
Nyiltéri czikkiek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Közigazgatási dolgok.

I.

A törvényhozás, közigazgatásunk újja-szervezésére kiadván a jelszót: igen gyakran találkoznak itt is, ott is közigazgatási reform-kérdések tárgyalásával. És ez jól is van így, s nem eléggé helyeselhető. Minél több irány-ban nyilatkozik a közvélemény, annál nagyobb lesz a törvényhozás tájékozottsága a teendőik felől. Arra pedig, hogy jó, szélszerű és az ország kívánalmainak teljesen megfelelő közigazgatási törvény alkottassák: nélkülözhetetlen szükség az ország közvéle-ményének kipuhatólása, mert ha van törvény, mely megvitattat és a tárgy minden oldalról való megvilágítását igényeli: ugy ezek közt bizonyára a legkiválóbb helyet a közigazga-tási törvény foglalja el, mely részint a tárgynak csaknem kimeríthetetlen sokoldalúsága, — ré-szint közérdekű voltánál fogva — az állam-polgárok tevékenységét legnagyobb mérvben veszi igénybe.

S midőn oly, és annyira fontos kérdések megvitatása van napirenden, nem tehetjük, hogy mi is hozzá ne szóljunk e kérdések tárgyalásához.

Azt, hogy közigazgatásunkat egészen új-ból kell szerveznünk, azt mindenki, kivétel nélkül elismeri, s csak a kivétel mikéntje van kérdés alatt. E tekintetben kétféle áram-latot lehet megkülönböztetni: egyik, mely a külföldi közigazgatási intézményekét kívánja átültetni, a másik pedig, mely a hazai köz-igazigazgatást fogadván el alapul, azt kíván-jára tovább fejleszteni. E két áramlat közül, hogy melyiket fogadjuk el, melyikhez csatla-kozunk, az képezi a megvitatás tárgyát, s ugy hisszük, hogy a kérdésnek ily egyszer-űen lett feltervése által könnyen és már első tekintetre készen vagyunk a felelettel, mert hiszen igen jól ismerjük és tapasztalatból tud-juk, hogy nem csak fontos és az állam min-den egyes polgárára kiható külföldi intézmé-nyek átültetése és meghonosítása, hanem egyes állat, gyümölcs- vagy növény-nemek meg-honosítása is legtöbbszörre igen nagy nehézség-be ütközik, sőt gyakran a legnagyobb gon-dozás és utánjárás mellett is lehetetlenné vá-lík; mennyivel inkább áll ez, az egyes álla-mi institutiók átültetésénél, különösen oly ál-lamban, hol az állam-polgárok évszázadok lefolyása alatt minden igyekeztüket arra for-

ditották, hogy az általuk alkotandó intézmé-nyek, a korábbiaknak folytonos kiegészítését képezzék, az állam-polgárok közérzetével ösz-hangzásban legyenek, az államot rázkodások-nak ne tegyék ki, szóval, hogy ugy mutat-kozzanak, mint az állami szervezet és állami intézmények fájának egy-egy újabb hajtásai. És ez igen természetes.

Maga a természet mutatja a példát a folytonos fejlődésre.

Az új, a korábbiakból nem folyó s azokkal talán épen ellentétes külföldi intézményeknek minden átmenet nélkül való át-ültetése annyi lenne, mint egy életképes tör-zsöt gyökereiből kivágni s helyette idegen földben nőtt, más fát ültetni, mely addig, míg az égáji viszonyokhoz hozzá szokik, míg gyökerei az új talajba való leereszke-désre az utat megkapják — gyümölcsöt hoz-ni nem fog. — Előismerjük, hogy ott, hol egészen pusztá a táj, hol még csirgá sem mutatkozik annak, hogy a vidék lakói igye-keztek volna maguknak oly menhelyekről gondoskodni, hol az államélet különböző phasisai közt is biztonságban érezzék magu-kat: ott talán helyes lehet az idegen insti-tutiók átültetése; de nálunk, hol elődeink már évszázadokon keresztül működtek e té-ren is, — nem ez az eset áll. Nem lehet tehát meglepő, ha kimondjuk, hogy mi az eddigi intézményeket fenntartani, s azokat a mostani viszonyok szerint tovább fejleszteni s nem pedig azt akarjuk, hogy idegen álla-mok intézményei hozzánk egészen átho-zassanak.

A helyzet.

Budapest, 1878. jan. 27.

Soha ennyi bonyolultat egyszerre!

Fontosabbnál-fontosabb ügyek egymásra ösz-szehalmozóva, egyik még megoldatlan életbevá-gó kérdés után, rohamosan jön a másik, igénybe venni figyelmünket s követelni a megoldást.

Zavar benn, zavar künn.

Ez a mai helyzet képe. Azért mondjuk mai mert ki állhat jól arról, hogy holnap nem ama-i nak ellentéte táru fel szeméink előtt.

Kedves szomszédaink megunták az egyfor-maságot, a kormányválság örömeiben — mely eddig előttük ismeretlen volt — akarnak része-sülni, de mint practicus úzerek az öröm mellett

eszkünkbe juthat: mennyi ember tévesztí össze a vágyat a hivatottsággal! És valahányszor központi lapjaink a részben sikert jelentenek, mindannyi-szor arról győződünk meg, hogy vajmi kevés szere-sésnek adatott meg vágyait a kellő hivatott-ság értékre emelhetni.

Csepreghy, a „Sárga csikó“ népszínműirője, hivatott népszínműirő.

Hivatott, nemcsak mert magyar népünk egy-szerűen értelmes észjárásával, törlömettett, kép-letes kifejezéseivel, mondjuk: népünk belső élet-világának e külső nyilatkozásaival ismerőnek lát-szik, de igazán hivatott azért, mert ezen népélel látszólagosan ingadozó logikáját lélektani követke-zetességgel igyekszik egymásból folyóvá összefü-zni, és meg kell adni, nem közönséges szerez-e-sével.

Tartson velem a szíves olvasó s egy-két má-sodperc alatt amugy nagyjából átsiklunk az egész művön. Ámbár megvalloam magam részéről szíve-sen időznék hosszabbabban is némely helyen, ha e föltételes, mégis nagy ultimatum: „ha terünk engedő“, rövidebb kántárszáron nem tart.

De különben is e néhány sor, nem nagy szabású ismertető, csupán izelítő akarván lenni, hamar átugrunk az árkon.

Tehát nézzük!

Első felvonás.

A színpad egy módos paraszt-udvart mutat Tüskésen. Bakaj András a gazda.

1, 2, 3, 4-ik jelenet csupa sürgés-forgás.

Cselédek. főző asszonyok, cigányok mulat-ságos tarka-barka vegyületben nagy buzgalommal tesznek előkészületeket a közelgő násznép elfoga-dására. Friss, kedves élet pezseg mindenütt. Csú-pán egy sánta és egy vak koldus megjelenése teszi a jelenést komorabbá. A gazda arca elbo-rul. E szemtelenül alázatos koldus-pár rá nézve egy kárhozasos multnak élő képe. . . . Bakaj An-drás tart tőlük. Anyait kisejtünk beszédeikből,

hogy a nyomorékok hallgatása, folyton valami komenczió-féltet zsarol ki Bakajból. Lessük meg. Majd kibukik a szeg a zsákból, Mig Bakaj gyöt-

relmének még a mi rovásunkra további concessiókhoz juthatni. Drága nekik a petróleum, meg a kávé! Az szerintök jogos követelés lenne, ha a magyarok honvédségükre lemondának csak azért, hogy a Giskra ur kávéja valamivel olcsóbb le-gyen. Szeretnék ezen olcsó kávéjokat velünk drá-gán megfizettetni.

A jó sógor szeretné még, ha a 80 millió bankadósság és restitútó kérdésén Magyaror-szág oly engedményeket tenne, mely az osztrák parlamentnek megfelel (!) Ennek pedig ugy lát-szik, csak Magyarország anyagi bukása felel-ne meg.

De az, hogy a gypaju és gyapot neműek té-lelei leszállíttassanak — hogy mi is olcsóbb ka-bátban járassunk, — ez természetesen nem fe-lel meg az osztrák parlamentnek.

A válság még nem dőlt el, hanem minden órán várható, hanem bárki — hívják azt Auers-perg, Hobenwarth, avagy Schmerlingnek — bi-zassék meg az új-cabinet alakításával, arra ne számítsanak, hogy Magyarország újabb concessió-kat tesz, csak azért, hogy az osztrák parlament magos tetszését kinyerje, mert, hogy a határ — melyen tulmenő egy magyar kormánynak sem jutott osztályrészül — elérkezett, azt bizonyítják, a szabadelvű pártnak vá-m- és ker. szerződés ügyé-ben tartott legutóbbi értekezletei. Ha száma néz-ve nem is sok, de értelmiségre annál kiválóbb tagjai e pártnak hallatták tekintélyes szavaikat, melyek mint hisszük, a párt egységére s eddigi szertartozására ha bönítő befolyást nem is, de annyit mindazonáltal eredményezhetnének, hogy az osztrákok is b láthassák, hogy a magyar kor-mány, — nem tekintve népszerűségének olcsó ba-béira — az engedékenység azon határáig el-ment, melyen tul már minden lehet, de egyenlő alapon álló szabadakaratú szerződés semmiesetre sem. Mert a közös vámtérület előnyei nemcsak nem fedezik a külön vámtérület felonyait — ha-nem annak hátrányai azokat tetemesen feltúlmu-lja; akkor már megszűnt a közös egyezkedés szük-ségérzete. Nagyon tévednek ott tul, kik azon re-ményben akarják az ideiglenes provisoriumo meg-hosszabbítani, hogy esetleg az új választások ál-tal a kiegyezésre nézve kedvezőbb magyar kép-viselőházzal fognak szembenállani.

A míg figyelmünk a bennlevő események-kei, a már meglevő miniszterciszissal s nálunk felvetett cabinetkérdés helyes avagy helytelen voltával foglalkozik, azazalt a külseemények ro-hamosan előhaladva követelik fi yelmünknek fo-kozottabb igénybe vételét.

relmeivel tépelődik, külföldi élénk ujjongatás, az érkező násznép zaja hallik . . . Mindenki arra néz, arra fut . . . Laczi jön, a vőlegény, kit a cigányok Rákóczi indulóval fogadnak. Bakajuram szívesen öli meg a gyönyörűmórbán uszó fiut; szereti, mint saját fiát; ő nevelte, ő tanította be-csületes emberre, s hogy jótéményét betetőzze, most leányát is neki adja. Sürgetőn is kérdezős-kodik, a gyerek, Erzsikeje után, de biz az tul a Tiszán jár, mert egy rófi pántlika még hiányzott a menyasszonyi ruhához.

E jelenet egy pár csinos dallal van megfü-szerelve. A daloló kedvet azonban szörnyű ijedség váltja fel, mert a Pista gyerek azon rémitő birrel rohan az udvarra, hogy annak a csónaknak kötele, melyen Erzsike és több asszony-cseléd át akart kelni a Tiszán, épen a folyam közepén — ketté szakadt!

E hír menyő-ő-csapásként ráz meg mindenkit De midőn a rémület és kétségbeesés, a helyett, hogy észbekapna, csak tetésetlen zűrzavarban jaj-vaszékel, isten, az ártatlanok erőssége ugy ren-deli, hogy Erzsi és a vele voltak mentre lesznek, s a menyasszony egy megszabadult angyal örö-mével előbb apjának, majd vőlegényének keblére tapad, ki őt érzelmei összes boldogságával karjai közé öli.

E momentum háládatos, hatásos.

Itt következik Erzsike naivsággal teljes el-beszélése, hogy miképen intette Marci bácsi a révész, hogy ne cibehődjének mindannyian a csó-nakra, miképp guggoltak mégis valamennyien a csónak fenekére, és az ár által fesztett révkötél miképen kezdett füstölögni s végül, miképp pattant ketté a benn ülők rémületes veszedelmére . . .

Erzsi egyéb másra aztán nem emlékszik, mint arra, hogy valami csikós forma ember ki-huzta a hullámok közül, és hogy ennek durva ke-zeit hálálkodó csókokkal hinté be.

Ekkorra nagy ügygyel-bajjal a többieket is kihalásztuk a vízből, mondja Pista, de mikorra ósz-er kerültünk, a csikós egy sárga Jován Sárreét fe-lé el is vágatott. No ha sárreíti ember, megta-

Itt még nagyobb bonyodalom.
A békefeltételek sok versióban forognak, de szövegük nem hiteles. Azért helyesen megítélni nem lehet.

Görögország a thessaliai és krétai fölkelést támogatni ohajtja. Az angol hajóhad újból a Be-sika öbölben van, Európa, a sokat korholt Euró-pa még hallgat. Azért be kell várnunk az ese-ményeket, míg azoknak tárgyalásába eresz-kedünk.

Lehet, hogy a közelebbi napok megmutat-ják: vajjon azoknak volt igazuk, kik szenvedélye-sen kárhozasra kormányunk külpolitikáját évek-kel ezelték a fegyveres beavatkozás politikáját sürgették, nem törődve az országot sújtató s ta-lán létalapját megingató terhes következmények-kei; avagy azoknak, kik érdekeink védelmét tette-leg beavatkozás nélkül eléggé biztosítani vélték s politikájuk helyességét majd a béke-kötésnél ér-dekeink pénz- és véráldozat nélkül való megóvá-sával bebizonyítani ígérték.

J. R.

— A belügyminiszter leiratilag ér-tesíté valamennyi törvényhatóságot, hogy a kisebb polgári ügyekben való eljárásról (bátagell-törvény) szló 1877. XXII. t. cz. folyó évi márczius 1-én hatályba lép, mintbogy pedig ezen törvény élet-beléptetése eséljából a törvényhatóságok által fo-lyamatba vendő szükséges intézkedések megtéte-le igényeltetik, felhívja valamennyi törvényható-ságot, hogy miután a törvény értelmében a köz-ségi bíraskodást szab. kir. városok és törvényha-tósági joggal felruházott rendezett tanácsú váro-sokban, a közgyűlés által kirendelt közigazgatási tisztviselő gyakorolja, ennek mihamarább leendő kirendelése és nevének megjelölésével saját terü-letén annak közvetéltelére kötelezendő lesz: — továbbá a végrehajtók napidíja és fuvardíjszabály-zatainak megállapítása az illető közigazgatási bi-zaltságot illetvén, ennek eszközölése szintén minél-előbb végrehajtassék: miről még a törvény ha-tályba lépte előtt fölterjesztés teendő.

— Németországban nagy feltűnést kelt a szövetségi tanács elő terjesztett azon tör-vényjavaslat, mely a birodalmi kanczellár helyet-tetéséről szól, mondván, hogy a birodalmi kan-czellára az alkotmány és a törvények által ru-házott illetékesség és ellenjegyzés helyettesek ál-tal is teljesíthető, s a császár a birodalmi kan-czellár indítványára általában vagy egyes hivatali ágakra akadályoztatás esetében helyetteseket ne-vezhet ki a birodalmi tanács tagjai közül. A szö-

lálja Laczi, ha a föld alá bujt is. Az ijedség öröme válván, pár szép dal szökken az ajkra s minden baj felede van.

Gelecséri pusztabíróának, és urnak nevelt Pe-ti fiának megjelenése azonban nagyot fordít a dolgon, mert midőn ezek szándékjukban, hogy Pe-ti Erzsikét megkapja, magukat csalódba látják, ingerkedő boszúból a boldog vőlegény előtt azon birrel traktálódnak, miszerint ennek rég földben gondolt apja két vasajtó és nyolcz léptős mélyén most is tömlőzében ül!

Az egész násznép egy bámulat.

Laczi ijedt lázzal szőlitja elő anyját, hogy ennek tanúságtételével jelenítsa a rágalmazók nyelveit; de midőn anyjának tétovázó felvilágosi-tási némi reményével altatná — a megjelenő koldusok szemébe vigyorogják: „Eredj haza Laczi, megjött az apád Vácra! — Mire Laczi dühfő vo-kozott szégyen közt felkiált: „Jaj annak az em-bernek, a kit én otthón találok“ s elrohan.

A násznép méltó botránkozás s az esemény ugy megragadja Erzsit, hogy a hirt hozó sántát és vakot bottal üzi ki az udvarról.

Második felvonás.

Sárreiten a Csorbák szegényes háztája.

Egy fa alatt Márton, a Laczi apja ül, s Iczig botos kérdéseire hol felel hol meg ő kérdez.

Igy tudja meg, hogy Laczi lakadalmat tart Tüskésen, Bakaj leányával, Erzsivel ki a faluban a legmódosabb leány. Iczig meg azt tudja meg, hogy Márton egy sárga csikót kötött az ölbe, azt a sárgát, melyen kevés idővel ez előtt, egy ful-dókló leányt mentett ki a rohanó Tisza hullámai-ból. Csak „egy nagy hiba van, hogy Márton az in-nenső parton elefejtett leszállani a sárga esi-kórról“, Icziget pedig hiában kínálja vele, az nem akarja pártját fogni a lónak; tehát nem marad más hátra, mint bevárni az alkonyt, akkor majd győpre lehet venni a bitang esitő.

Nagyobb az annál, hogy Erzsike vajlon minő kép-pel fogadják Márton az ő szeretőit? . . . Nem kívánja tőlük, hogy megbecsüljék, az asztal före-

vetségi kormány ezen törvényjavaslatot, mely ál-landó intézménynek ígérkezik, el fogja fogadni.

— Az osztrák miniszterválságra vonatko-zólag a „Deutsche Ztg.“ azt írja, hogy a kormány Auersperg kezdeményezésére ismét solidarisnak jelentette ki magát. A ministerium együtt megy, s csak együtt maradna meg. Lasser belügymi-nistert Auersperg képviselte a ministeriumban. Ezzel természetesen élesik a számtalan versió kö-zül legalább az, hogy az osztrák cabinet részben újja alakul. — Kellersperg báró tegnapi délelőlt 10 órákor megjelent a felségénél az álta-lános audientian. Ő felsége barátságosan fogadta, s felhitta, hogy déli 1 órákor törjen vissza, mert behatóbban akarja vele megbeszélni a helyzetet. A balcentrum és a kiegyezési bizottság elnökeit, Eichhofot és Hopfust azelőtt való nap fo-gadta a felség. Ezekre az uralkodó megjegyzései oly benyomást tettek, hogy a cabinet reconstru-áltatni fog. A magyar kormánnyal a közös pénz-ügyminister Hoffmann vezetése alatt akarnak új alkudozásokat kezdeni. Hogy pedig a combiná-tiók még tarkábbak legyenek, feljegyezzük azon bécsi hírt, miszerint mind a két parlament te-kintélyesebb tagjai közös értekezletbe híjják meg s a differentiaikat így szüntetik meg.

— Klapka a törökök helyzetéről. A „Journal des Debats“ konstantinápolyi levelezője közli egy levelet, melyet Klapka tábornok Driná-polyból f. hó 12-én egy barátjához intézett. A tbnok ur elmondja a törökök folytonos vereségei-nek hadászati okait és leveteli így végzi:

„Jelenleg a törököknek, hogy feltétlenül ne kelljen magukat megadniuk, nem marad hátra egyéb tenni valójuk, mint minden lehető erőly-lal a fővárost védő, Buyuk-Csekmedjéti Dersko-sig terjedt erősített vonal megvédéséről gon-doskodni.

Erősen meg kell szállaniok a buleri pozití-ót a szarosi isthmuszban, hogy biztosítsák a Dardanelákat és meggátolhassák a szövetséges haderők netáni partra szállítását.

A hatalmaknak tehát, ha csak Konstanti-nápoly összes lakosságát nem akarják a legbor-zasztóbb következményeknek kitenni, és így az eddigieknél még sokkal komolyabb bonyodalma-kat megteremteni — okvetlenül közebe kell lép-niök, hogy kieszközöljék a fegyverszünet megkö-tetését és a becsületes, végleges békére vezető alkudozások megkezdését.“

ültések, csak azt, hogy mint házörző kuvaszt az ereszt alatt megtűrik.

Mig az öreg így reménykedik kívülről Lá-czi fenyegető hangja és Csorbáné békéltető szava hallik mind-mind közelebb.

Ez a jelenés, drámai értékben, ugy hiszem, fénypontja a darabnak.

A 15 év utáni találkozás, a fiúnak szerte-len haragu szemrehányása, végülten a szeren-cselen apa iránti tartózkodó tiszteléssel, a köny-yező öreg röstelkedő védekezése mind oly he-lyén van itt, hogy teljesen kielégítheti a hall-gatót.

Itt tudjuk meg, hogy Márton 15 évig — mint ő állítja — ártatlanul azért ült Vácza-n, mert istenen kívül senkivel sem bizonyíthatá, hogy a sárreíti tisztartót nem ő rabolta ki. Minden kö-rülmény ellene fordult s a vége az lett, hogy a valódi bűnös felelőt fövel járhatott az isten nap-ján, mig az ártatlan, gyalázattal bélyegzett fejét, börtönének szennyes rongyjaival volt kénytelen el-takargatni.

Nagy sor.

Laczi hisz is, nem is; de boosánatra nyúlja kezét; arra kórvén csupán az öreget, hogy szegényes portájuk kerítésén belül minden jószá-gnak urát kelvén adni — az öreg hát ne tegyen egyebet, mint hogy békén viselje magát.

E szép jelenést ostor-pattogások zavarják; Csorbáné jelentése szerint Bakaj uram érkezik Er-zsikével. Új fordulat várható. Laczi e miatt jó-nak látja apját a házba tuszkolni — mivel ő a-kar Bakaj Andrással előbb szólni.

Erzsike élénk megjelenése jól esik az előbbi szomorú kép után; hát még a becsületére oly igen kényes Bakaj személyes látogatása. Siet is Laczi nyiltan kivánni, hogy anyja hitéletesei után csak az maradt igaznak, hogy apja él, itthon van, s ezelőtt 15 évvel ő rabolta ki a sárreíti tisz-tartót.

— Az nem igaz — kiált e hírre megrendült Bakaj.

— Igen ám! csakhogy se az igazi . . .

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

A sárga csikó.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban, dalokkal, tánc-csal, írta: Csepreghy Ferencz. Zenéjét szer-kesztette: Erkel Elek.

„Azon polus, mely felé az iro-dalom hajóját kormányozni kell, nem más, mint a nemzeti va-lóság. Kőlcsey.

— Uraim! Helyet!

— Mennyi a bemenetidj?

— Itt a két garas . . . Népszínműrő va-gyok!

Talán csak igazuk van azon megszámlálhatatlan-noknak, kik a népszínműi expositóra szolgáló ezer és ezernyi választékból, milyenek — csak a főb-beket említvén — durva pórnyelvezet, drastikus szólásformák, káromkodás, szűrés atheista, sárban fetrengő néperköles — fűszerezve fűtykös-, fokes-sallangos dohányszagú- és bezúzott koponyával — olyan ügyesecské fancsali népszínműveket fa-ragnak, melyeknek minden szó, minden cselek-vénynek csufolt járás-keles csodálatosan bámul egymásra, azon egyszerű, de nagymértékben igaz oknál fogva, miszerint mind egyikök kérdőjele, hogy talajdonképpen miért kerültek ők egymás szom-eződságába? mulatságos rettegésbe hozván egy-szersmind a már verejtékező publikumot a nép-színmű kezdete, közepe és — a mi legkritikusabb fur-csát ígér — végezte felől.

A mély lélekzetű sohaj, mely az ily nép-színművek előadásán a függöny legördültét szív-el-lélekkel kísérni szokta, bár öntudatos, bár öntu-datlan, de mindig jellemző.

Valahányszor benyújtott új népszínművet, vagy népszínműi pályázatot s ebben 40—50 jelige alá bujt, apátlan árnyt olvasunk, mindannyiszor

— A török haditörvényszék Konstantinápolyban e hó 26-án tartotta első ülését. E törvényszék feladata tudvaleg minden főtiszt felelősségére vonni és elítélni, a ki a háboru kezdete óta kötelességét nem teljesítette. Első vádlottképpen Ardahan várának volt parancsnoka van a hadi törvényszék elé idézve.

— A francia köztársaságban még mindig zavarólag hatnak az ügyek rendes folyamára a koronként fölmerülő leleplezések, a minők közé tartozik egy monarchicus restauratio terve, melyet a most decemberi válságban forraltak — a tábornagy háta mögött-e vagy tudtával, az nem egészen bizonyos, bár az ő elhatározásának köszönhető, hogy december 18-ikán a republikánus minisztérium kinevezésével a comploit a semmiségbe foszlott. Valószínűbb azonban, hogy MacMahonnak nem volt része benne, mert az összekövők először is az ő leküszöbölését akarták elérni, s Chambord grófnak ajánlották a koronát, ki azt visszautasította, Aumale herceg pedig a helytartóságot utasította vissza. E mellett készen voltak a proscriptio listák s a december 13-diki katonai intézkedések is összeköttetésben látszanak lenni a másnap dugába dőlt fondorlattal. Így adja legalább elő a legdühösebb monarchikus lapok egyike, az Estafette.

A HÁBORU.

A Morning Post jelenti: A Suvaloff gróf által közölt békefelajánlatok a következők:

Bolgárorság autonómiaja; a határok még nincsenek meghatározva; a kormányzó a konstantinápolyi értekezlet határozatai szerint nevezetik ki: a török hadsereg visszavonulnak bizonyos, még meghatározandó helységekre.

Románia függetlenné lesz és az Oroszországnak a Dunatorlat közelében átengedendő területért kárpótlást kap.

Szerbia függetlenséget nyer és terület kigazsítást.

Bosznia és Hercegovina helyi autonómiát kap. Montenegró területét nyer a status quo post bellum alapján, fenntartva a hatalmak meg egyezését.

A batumi kikötő átengedik, hadikárpótlás fizetetik pénzben, területben, vagy más egyenértékben.

A szultán elvállalja a kötelességet, hogy megfontolja, mint védendő meg az orosz érdekek a Dardanellákban.

Hivatalos közlés szerint lord Derby a collégáival történt tanácskozás után, s aztán, hogy a hajóhad a Besika-öbölbe visszatért, beleegyezett abba, hogy helyén megmaradjon.

A muzsika józanodik.

A „St. Petersburgskija Viedomosti,” mely egy ideig maga is Konstantinápolyt megszállást sürgette, most mérséklekre inti az oroszokat, tanácsolva, hogy a keresztényeknek a török iga alóli felszabadításával elégedjenek meg s azon dicsőségért, hogy mondassák, hogy Konstantinápolyt látni se a tanúság... meg oly régen is történt — mondja Laczi — ez a szennyes dolog már csak rajtuk szárad.

Bár mennyire kényes is a dolog, de Bakaj beszélni akar az öreggel. Be is lép hozzá, a fiatalok nem kis öröme. Ugy hogy Laczi már-már hisz a jóreménységben, mire még a betűdülő népszép virágos kedve is tüzel, ha Izeg a pandurok közelébe miatt, az istállóba költött sárgát nem tanácsolnak elrejtetni. Laczi erről mit sem tudott, dőszálton rohan az öiba, finnen meg visszavillával kezében haragtól szikrázva vissza az udvarra s tajtékzó dühében majdnem apagyilkos lesz, ha Erzsai a házból kilépő Mártonban megmentőjére nem ismer.

— Ő mentette meg! — kiált fel Laczi — s kezét lehanyatlanok.

Gelencséri s a pandurok a sárgát keresik. Kire esnek a gyanyu, ha nem Mártonra! Kivalan! magára a tolvajlás, ha nem Laczi? hisz: „Őt mentette meg!” — „Békét elő!” — „Hahó! Laczi átkozdik a kerítésen...” — utána egy lövés... általános rémület... a függöny lehull.

Harminckétfelvonás.

A „Hólyagos-csárdás.

A csárdás Bogárékat várja. Előbb azonban Márton lép be, ki Laczit keresi. E pár jelenet sokat legombolyít. Nevezetesen itt tudjuk meg, hogy a sárréti tisztartót bizonyos Csongorádi Pityke Bandi fosztotta ki ez előtt 15 évvel, és hogy most is élne valahol, még pedig mint tisztességes jó módú gazda. Egy sánta és egy vak koldus tudják még csak, ki az a Pityke és hol lakik, de ez elég arra, hogy Márton azonnal a szentiváni bekek felé siessen, mert a csárdás szerint arra mentek el a koldusok.

Midőn Márton és a csárdás a pitarajtón eltűnnek, másik ajtón Erzsai és Csorbáné jönnek be. Ezek is Laczit keresik. De a csárdás, félvén, hogy Bogáréknak vették a vászoncselédet itt létét — mindenképpen azon van, hogy őket a kamrába terelje. Mi megtörténvén, Bogár Imre, a bandával, köztük Laczival, nagy zaj és dal között föllep. Mialatt, zebrőlődnék, kötekednek, de hamar is kitakarodnak a szinpadról Laczit a csárdás és a hiábán-járt Márton visszatartják ugyan,

ták, ne tegyék az eddig kivívott sikereket kockára. A sipkai győzelem, — mint e lap érvel — váratlan volt, mert a törökök nem hitték, hogy az orosz hadak a különben is a nyári időszakban csak nagy nehézségekkel áthágható Balkánhegységről a fagy és hóviharok közepette ismeretlen ösvényeken ereszkednek le. A hadiszerecsen áll-hatalan. Szulejman pasa hadseregét tökéletesen nem verték szét, ez még valahol fenyegető oldal-állást vehetne s a kétségbeesés erélyt és bátorságot adhat tavasszal a török hadseregnek. Az oroszoknak a hadjárat eddig 100 ezer halott és sebesült katonába és 500 millió rubelbe került; hatalmaságunk java, virága pedig a kórházakban szüldik. Hagyjunk békét Konstantinápolynak, — úgy mond a muzsika lap — s vegyünk még inkább a törökön annyi hadiszercezt, a mennyit csak lehet. Romániától és Szerbiától, különösen az elsőből, követeljünk a nekik átengedett földterületekért pénzbeli kárpótlást s tőrvén haza, mondván, hogy teljesítettünk mindent, a mit ígértünk.

Szulejman serege.

Szulejman basa serege, mint a „D. Telg.” tudósítja jelenti, részben már tengeren van, 12 zászlóalj jan. 24-én éjszaka szállt hajóra, a többi követni fogja.

Hobart basát ázsiai csapatokkal várják. Valószínű, hogy egy-két nap múlva meg lesz köve a fegyverszünet; de ha nem, a törökök kétségbeesett ellentállást fognak kifejteni.

Szulejman pasa sürgönyében jelenti, hogy a betegeket és sebesülteket Philippopolban hátrahagyta a vörös félhold oroszok védelme alatt, s azt hiszi, hogy több százan elvesztek később a folygújtott vasúti indóházban.

Ujjonozás.

Szentpétervárról távirják: A békealkudozások folytán kérdéses, vajjon a rendes 218 ezer főnyi ujjonczjutalek helyett utólag 380.000 főre határozott ujjonczjutalek csakugyan behivatik-e. Ha a tárgyalások megkiesülnek, a sorozás rögtön megindítatik s 32 nap alatt befejeztetik: a költség 2,127.000 rubellel van előirányozva.

Anglia és Oroszország.

Bismarck herceg, mint Berlinből jelenti, meg nem szűnik közvetítő szerepet játszani Oroszország és Anglia között. Minden utat és módot felhasznál, hogy e két hatalom között az ellentéteket elsimítsa, nehogy az orosz-török békekötés még nagyobb bonyodalomnak váljék kuforrásává. — Azonban Londonból azt jelenti, hogy ott még az optimisták is úgy gondolkoznak, hogy a conflictus Oroszország és Anglia között csak elődázva, de nem megszüntetve van.

A szerbek magatartása.

Belgrádból a „Pol. Corr.” ezt írja: „Az előbb oly népszerűen háboru most népszerű letté mőta a szerbek könnyű sikert arattak. Ő-Szerbiának jelentékeny részét elfoglalván. Most pártkülönbség nélkül minden áldozatra készek a szerbek a háboru folytatására. A diák-legió szerb csatadalokat énekelve tegnap vonult el, s ma egy bolgár és bosnyák szökevényekből, alakított zászlóalj ment a harcra. — Sajnos, hogy orvosokban s műtőkben hiány van a hadseregnek, a szerb kord

de Bogárék hívó fütttyére kitépi magát és elrohan, visszaküldt: „sirassatok meg, mintha eltemettek volna.” — Márton utána siet, de Gelecséri közlekedtérre a csárdás leülteti az ivászat mellé, hogy várja be a történendőket. A pusztatörő pedig nem látván a kit keres, ismét kimegy a „hajsz”-ra. A besenyi koldusok azonban váratlanul előkerülnek. Soha jobbkor! A csárdás elfű minden gyertyát, Márton ajtóra áll, de a sántának, cserben hagyva a vakot, sikerül megugrani.

A megrémült vak is rá tud azonban Pityke Bandi házára vezetni, mert Tüskésen egy parasztház kapuján sincs a „szent Flórián” figurája, csak az óvén.

Előre hát vak koldus, vezesd nyomra az épszemű embert!

Kimennek.

„Hajrá”-zaj, lövöldözés közt Laczi besiet, kényén a csárdást, mondaná meg apjának, hogy ő néhány czimborával lemegy Bácskába. Ertesésre jutván azonban, hogy a valódi bűnös ő és — oh borzalom! — nem lenne más, mint Bakaj András, Erzsikének az ő menyasszonyának édes apja — és hogy Márton a vak koldussal boszu-elégítélt siet Tüskére — ezt meggátlandó apja után akar rohanni, de a belépő Erzsai és Csorbáné, meg a csárdás, meg Gelencséri közlegése gátolják akaratában, s csak úgy menekül, hogy a cigányoktól kölcsönzött ruhadarabokba burkolva, a nélkül hogy a pusztatörő észrevénne, kitolják az ajtón, nyomban követvén őt Erzsai és Csorbáné. Ezután a szin egyedül Gelencséri lesz; ki is a fölötti széles jó kedvén, hogy Bogárékat szétugrasztotta — neki gyűrűkőzik a nagyobb fajtájú „Muri”-nak.

Mig ezek itt így törtétek, Bakaj uram házában rettenetesen szomorú órák folytak le. A megugrott sánta ugyanis arról értesíté Bakajt, hogy most már kiderült minden.

Csakugyan mi is siesztünk tehát a végére. Márton a vakkal betoppan. A megrémült gazda bűnbánattal teljes vallomása sem képes Mártont engesztelődsére bírni: Bakaj feje fölött már lezuhan a boszlu Nemezis karja, midőn egyszerre ajtó nyílik és belépnek Erzsike, Laczi, Csorbáné, nép. Erre Mártonnak állal a szava. A kedves leány ártatlan arca, Laczi esdő tekintete, s a vesze-

mánynak erre vonatkozó fölhevása az európai orvosokhoz nem eredményezte a kívánt sikert.

A román fejedelem fölhevást intézvén a szerb fejedelemhez, hogy engedné át neki önállóság a Viddin elleni hadművelet vitelét, Milán a kívánságnak eleget tett és a szerb hadsereget a Timók-vonal mögé parancsolta vissza. Minthogy Szerbia is területnyújtásra vágyódik Viddin irányában, nem örömet veszik itt a szerbek lemondását. Ezen kölcsönös versengés és féltékenykedés nem egy konfliktusra adhat még okot a szerbek és románok között, és minthogy Oroszország nagyobb rokonszenven viseltetik Szerbia, mint Románia iránt, ezért a románok igényeit a Duna jobbpartja egy részére megvalósíthatlan ábrándnak tekintik.

Tseretlev hg. Ignatiev titkára pár nap előtt jött Milán főhadiszállására, s állítólag Miklós főhercegnek egy missiójában jár el.

Ujabbán Szerbiáról ismét mindenféle tendenciós hírt közölnek. Így például azt híresztelik, hogy Milán fejedelem a diák legióhoz intézett sürgönyében kijelenté, miszerint csak Prizren megszállása után fog békét kötni.

Táviratok.

Athén, jan. 26. este. Deligiorgis, Trikupis, Zaimis és Komundures palotái előtt mintegy 10.000 személy jelent meg; bevették az ablakokat. A király beszédet intézett a tömeghez; a hadsereg consignálva van; erős intézkedéseket rendeltek el.

Athén, jan. 26. Az előzetes béke megkötésének híre itt nagy ijedséget okozott. A kamara felfüggesztette üléseit. A háboru mellett nagy tüntetés volt. Katonáságnak kellett közbe lépnie; több rendőrfőnököt kövekkel dobálták, s megsebesítettek. Tartanak tőle, hogy e tüntetés komoly rendbontásokat fog maga után vonni.

Bécs, jan. 28. Andrassy gróf Oroszország fölteleit több tekintetben, nevezetesen Bulgáriának az orosz befolyás alul való fölszabadítását illetőleg, módosítandónak tartja, és véleményét legközelebb külön jegyzékben adja tudtára a pétervári kabinetnek.

London, jan. 28. Az alsóházban kijelentette Northcote, hogy a külön hitel a helyzetben találja jogosságát. A béke alapjai hivatalosan még nincsenek közölve, és a fegyverszünet még nincs aláírva. Az ismert föltelek nagyon tágasak, és oly kérdéseket hoznak föl színre, melyeket csak congressus szabályozhat. Northcote a hitel megszavazását bizalmi szavazatnak nyilvánítja, hogy a congressuson minden tekintetben mint erős jelenlenségnek meg.

Bécs, jan. 28. A „Politische Correspondenz” jelenti Konstantinápolyból 28-ról: Egészen 27-én délig a portára nem érkezett hivatalos jelentés a békeelőzmények aláírásáról, különben a halogatás oka valószínűleg az, hogy az orosz főhadiszállás és a török felhatalmazottak Drinápolyba költöztek át, és az aláírás ott fog megtörténni. Hírlik, hogy az orosz békepontok nagyon tág értelemezést tüntet el, és e miatt a tárgyalások el fognak húzódni.

delem érzete, mely vallomásaival az egész szerencsétlen családát elborítaná mind elég arra, hogy Mártont bocsánat felé terelje.

Jól teszi, ha megbocsát. Az ember istenre bizza a büntetést. Hisz így imádkozunk: „és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.” Így történt aztán, hogy a bocsánat, bála szavai és az ifju pár sugárzó örömei közt dal és tánczazzal bevégződés a darab — a függöny legrövidül. Ennyi a mese.

Valóban lehet bosszankodni egy rossz népszinmű fölött; valóban kell méltányolni minden buzgalmat, mi e részben sikert mutat fel.

A szinműköltészet minden más faja irodalmilag, társadalmilag már bizonyos szentesítet, elfogadott, megérett logikai rendhez fogódzik, más szóval: megírta, megművelt talajon lépdel; a népszinműnek földjében nem járhat az író ekeje oly mélyen, de szemérmellen feleletességgel sem; mert a ki a vadvirágok, csallitok, burjánok közé avatlan kézzel nyúl, nemcsak hogy kezét megmarja tövis és csalán, de a vadlevelekből bebehurgyan összecseszmőzött bokréta a helyett hogy illatozna, köröskörül csak büzzel erjedez.

Csepreghy gondos szerete, tárgyismerete átfoly egész művén, s értelme izléssel ölel fel mindent, mi egy jöfőle népszinmű keretébe béklik. Művének nyelve népies s elég üde: s habár alakjai előző jobbakkal mérközni nem szándékoznak is, azért kellemesen élvezhetők.

A népies érzület naivsága közé a néhol bizonyos affectálás vegyül is, s ha vége felé érezhető a kibonyolódás erőltetettsége s itt-ott a cselekvény kuszált állapotú zavaros folyása, e népszinmű azért mind alap, mind berendezés, mind kiviteli tekintetben méltó helyet foglal el jobb népszinműveink sorában.

Ha tehát vannak is hibái „a kritikának” — így szól kitűnő ítezőnk — ópen oly kevésbé tisztelt méltányolni az alapjában elhibázott művek egyes szépségeit, mint elítélni a valóban sikerült műveket egyes hibáikért.

A többi a színházi közönségre bízva behajthatjuk a könyvet.

Vidor Pál.

Ruméliából.

A „Pol. Corr.” Tsataldseből, jan. 18-áról a következő közleményt hozza: „Mehemed pasa, a szultán főszárnysége, Ali bej kíséretében megtekinté a Gallipoli harczvonalát. Mindketten igen elismerőleg nyilatkoztak Gallipoli védképessége felől. B. I. um pasa, ősmert műszaki tábornok, ki Konstantinápoly erőseit építé, melyek számára folytonosan újabb csapatok érkeznek most azzal van elfoglalva, hogy Gallipoli előtt új építkezéseket készítsen s a meglevő védműveket erősítse. Ezen hadvonal ágyai kitűnők s csak legujjabban is néhány roppant nagy ágyut hoztak. A helyőrség elég erős és kivétel nélkül kiszolgált, jól begyakorolt katonákból áll. A csapatok tartózkodási helye jó és élelmi s hadiszeres is bőségben van. Ezenkívül Gallipolit folytonosan lehet a tenger felől támogatni. Az oroszok előnyomulása, hogy a dardanellai várak hátába jöjjenek, végzetes lehetne rájuk nézve.

Általában azt beszélik, hogy az oroszok Karakiliszát már nagy haderővel megszállták. A vonatok ma csupán Csurluig közlekednek, mely a közép állomást képezi Drinápoly és Konstantinápoly közt. Nözetem szerint csak egy portyázó csapat mehetett Csurluig, hogy a vasutat és távirátát elvágja s a törökök hadállásáról értesülést nyerjen. Orosz tüzéség és gyalogság azonban még nem érkezhetett a mondott helyig. Időközben a menekülők áradata oly roppant nagy, hogy valóban csodálni lehet, mikép képesek a vasutak a rendelkezésükre álló csekély eszközökkel az igényeknek megfelelni. Hogy gyakori összedűközések nem fordulnak elő, az onnan van, mert a fegyverem példás s az üzleti igazgatás mintaszerű.

Valamennyi pályaudvaron ezer meg ezer fogly van, inségüket lehetetlen leírni. A legtöbbnek nincs egybe egy könnyű öltözetnél, melyet magán hord. Minden nap megfagy egy csomó szerencsétlen teremts. Sokan éhen is halnak. A kormány és egyesek küldenek ugyan ruházati és élelmi czikketeket a különböző vasútállomásokra, ezzel azonban nem lehet a határtalan nyomort elhárítani. Éjjel-nappal közlekednek itt hosszú vonatok csapatokkal, lovakkal és ágyukkal. Valóban csodálatos, honnan veszik a roppant mennyiségű védelmi anyagot, mely itt löszszahamoztatik, de hogy az meg van, azt tagadni nem lehet. A török sipkai hadsereget ért katasztrófáról azt beszélik itt, hogy Veszil pasa a török parancsnok az oroszok közlekedésekor az orosz hadvezérnek kijelenté, miszerint a szeraskierátustól azt a parancsot vette, hogy szüntessen be azonnal minden ellenségeskedést. Az orosz tábornok kijelenté, hogy minderről nem tud semmit és a török tábor ellen roított.”

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház január 28-iki ülésében Chorin Ferenc indítványozza, hogy a kiegyezésre vonatkozó javaslatok vétesseken le a napirendről, s csak akkor vétesseken föl ujra, ha az osztrák miniszterválság véget ért. (Élénk helyeslés balról.)

Tisza Kálmán miniszterelnök arra utal, hogy a szerződésben a két kormány csak exponált közeg, a voltaképi szerződő fél azonban Magyarország s Ausztria, s ez mind a kettő — azt hiszi — existál még. (Tetszés.) Nem is áll, mint ha a most való tárgyalás a kiegyezés későbbi módosulhatóságának prejudikálna; hisze: e tárgyalás nem fog — mint talán sok tekintetben kívánatos lenne — egy nap alatt véget érni: folyni fog maga az általános tárgyalás több napon át, mely idő alatt nem fog másról forogni a discussió, mint az önállós s a közös vámerterületről, pedig erre nézve nem képezhetők, hogy Ausztriában bármily kormány alakul is, az ne a közös vámerterület alapján álljon. (Helyeslés.) Errendezve nem prejudikál a tárgyalás, mire pedig a részletekre kerül a sor, addigra elől az osztrák válság s a ház nem lesz tájékozatlan az ez irányban oda át követendő politikára sem, s így határozatait a helyzetre nézve való teljes tájékozottsággal fogja hozhatni. Még egyszer ajánlja a házának a jelen bizonytalan helyzetnek minél előbb való megszüntetésére, s így a javaslatok azonnal való tárgyalására. (Tetszés a középben.)

Németh Albert különböző szempontból kiindulva egyetért Tiszával s az azonnal való tárgyalás mellett nyilatkozik.

Horvath Nándor a törvény világos szövege készíti a tárgyalás elhalasztása mellett szólni. Chorin indítványa mellett szavaz. (Élénk helyeslés balról.)

Zsedényi Ede az azonnal való tárgyalás mellett szavaz. (Helyeslés középben.)

Simonyi Lajos b. Chorin indítványát pártolja. (Helyeslés.)

Gorove István a nyomban való tárgyalásra egy argumentum indítja s ez az, hogy saját parlamentünk jogait, saját tekintélyünket, saját önállóságunk érzetét (Mozgás a baloldalon) sokkal jobban megőrjük, ha mi a tőlünk nem függó viszonyoktól nem tesszük függővé azt, hogy mi a törvény által kivívott jogainkkal éljünk.

Mindezeknél fogva a tárgyalásnak azonnali megindítását kéri. (Helyeslés a középben.)

Kállay Béni szintén az elhalasztás mellett van s cseleddi, hogy Gorove, ki maga is oly sok kereskedelmi szerződést kötött: most teljesen elfe-

ledi az ily szerződések kzzrl követettni szokott eljárását. (Helyeslés balról.)

Szontagh Pált individuális tekintetek készítik arra, hogy az azonnal való tárgyalást kívánja.

Ragályi Nándor ép mert nem barátja az oldaltámadásoknak, a vár megkerülésének s több ilyféle taktikának: azért szavaz minden oly indítványra, mely e javaslatokat minél későbbre kívánja halasztani. Pártolja Chorin indítványát. (Helyeslés balról.)

Simonyi Ernő Chorin indítványára szavaz. (Helyeslés balról.)

Tarnóczy Gusztáv az elhalasztást pártolja. Bánhidy Béla Chorin indítványa mellett szól, ugy szintén Paczolay és Szilágyi Dezső: Várady Gábor ellene.

Tisza Kálmán ajánlja az azonnal való tárgyalást s Bánhidynek megjegyzi, hogy ha csak Deák halála napjának emlékére való tekintetből márol javasolták volna elhalasztatni a tárgyalást, ahhoz hozzá járult volna, bár kétségei lettek volna, hogy a közeglet e módon való tárgyalása helyes-e; a parlamentári szokás azonban csak annyit követel, hogy akkor ne folyjon valamely parlamentben tárgyalás, ha abban magában nincs felelős kormány; de egy idegen kormány megbukása e részben befolyást nem gyakorolhat. Ajánlja a benyújtott javaslat mellőzését. (Helyeslés a középben.)

Következik ezután a szavazás. Először azok kelnek fel, kik Chorin indítványát elfogadják. (Felkiáltások: Többség!) Ezután felállnak, kik a javaslatot el nem fogadják. (Felkiáltások: Ez a többség.) A szavazatok megszámláltatnak.

A szavazatok megszámlálása után, mikor még az eredmény kihirdetve nem volt, 20 tag névszerinti szavazást kér. (A felállítás után való szavazás eredménye az volt, hogy Chorin javaslatát a ház 144 szóval 136 ellen mellőzte.) Következett a névszerinti szavazás, melynek eredménye ez: 439 képviselő közül, első nem szavazván, a javaslat elfogadása mellett szavazott 136, ellene 155, távol volt 147, s így a Chorin féle indítvány 16 szótöbbséggel mellőztetett.

Ezután Szalay Imre azt indítványozza, hogy a ház a tárgyalást holnapra halasztssa; a ház azonban mellőzi és megkezdi a tárgyalást.

BELFÖLD.

(Casinó bál.)

D.-Szt.-Márton, jan. 28.

Tisztelt szerkesztő ur! Hasztalan! a napokban e lapok hasábjain megjelent a fölött való bánatos megjegyzések, hogy mi itten a közbana és magunk nyomorúságai közepette, a kétségbeesés origiát álljuk, nem fogott rajtunk, nem birt megteríteni, úgy látszik közönségünk nincs még annyira, bármind nyomorúságosok a közbizonyok, hogy a rég feledett „asciták” felekezetét kebelében megalakítsa, s valószínűleg ennek tulajdonítottat, hogy a farsangi mulatságok sora kezdetét vette minálunk is, és pedig a helybeli casino javára rendezett bállal.

Mit jegyezzünk fel e bálról? talán hogy népes volt? s avagy hogy fesztelenség, kitaró jókedv tartá derült hangulatba? vagy hogy a rendezés csinos, a zene jó és összhangzatos volt? Oh nem! mert mindezek egy rendes bálnak szikszeszerű tulajdonait képezik, hiszen a bál mi egyéb, mint egy varázsigé, mely felvillanyozza a gyarló-embert, meggyújtja képzeletét, hogy fénylő tárgyaival színeze ki a tündér jelenetet, melynek csak elbűvölő bájai, a szívet betöltő örömei vannak, annak hatása alatt pedig elnémul a hazafi fájdalom; feledve lesz, hogy „siralom völgy” a föld, s a táncszalon megtelek azokkal, kik nemcsak aggodni, bänkódni, de örülni is óhajtanak.

Nem soroljuk fel tehát a jelen voltak hosszú névsorát, nem magasztaljuk a rendezők szakértelmét, sem a bonyhai zenészek művészi játékát, de azt már nem hallgathatjuk el, s meg kell említenünk, hogy a leányok egyről-egyre, mind szépek, az asszonyok pedig mind fiatalok, és mondatatlanul kedvesek voltak, — ez ugyan nem annyiban az ők, mint inkább a természet érdeme — de már az, hogy a költséges fényűző piperét kizárták, ez csakugyan az ők érdemük, és azt elismerés nélkül hagyni nem lehet.

Meg kellene neveznünk még a bálkirálynőt, — nő de ez nehéz dolog — megnevezni annyit szép közül a legszebbeket, talán még lehetséges, de már a kijelölt legszebbek közül ismét a legszebbet nevezni meg, hogy átnyujtsunk a királynő koronát — ehhez már nincs bátorságunk — maradjunk tehát a legszebbek megemlékezésénél, és pedig betűrendben azért, nehogy a sorozat osztályozásra nyujtsunk félévtest; a névsor következők: Horváth Róza, Muzsnai Antonia, Pásztohi Giza, Pekri Emma.

Utóljára hagytuk megemléksést annak, hogy a minden tekintetben kiváló szépségű táncszertálynak volt mégis egy hiánya — nem volt bálánya — s e miatt mintegy árának tűnt fel; mondják, hogy a rendezők igyekezetének nem sikerült bálányt nyerni — érthetetlen egy kissé, de ugy volt — reméljük másképp lesz a jövőben.

— — —

Az erdélyi részek és Szilágy megye helységnevtárának

előfizetési határideje **folyó január-hó 20-án lejárt.** A szerkesztőség mindamellett még ezután is elfogad előfizetéseket **1 k 50 kr-jával,** készpénz beküldés, vagy a megrendelőnek kifejezett kívánsága szerint, az összegnek utánvétele mellett, mikor a mű meg fog küldetni.

A „Helységnevtár“ szerkesztősége a kereskedelmi és iparkamara irodájában Kolozsvárt.

(12)

Narancs
1 darab
5 kr.

Bel- és külföldi
Fondu —
Bonbonok.
Külömbiélé
Czakorkák
Datolya
Malaga
stb. stb.

(1—3)

Narancs
1 darab
5 kr.

Legnagyobb

választék
kávékból.

Kétféle

Hengerlisztek
naponta
friss
ÉLESZTŐ.

„Suchard“

CHOCOLAD
és
Pralinék.

Csiki testvérek

fűszer-, liszt-, ásványvíz-, csemege- és bor üzlete
Kolozsvárt.

Legnagyobb

THEA-, RUM
LIQUER
raktár.

Bel- és külföldi

ASZTALI
és
csemegeborok
Pezsgők.

Kőbányai

kiviteli-sör
egyedüli
r a k t á r a.

SAJTOK:

Groyer.
Emmenthaler.
Parmesan.
Strachino.
Gorgonzola.
Eidamer.
Romatour.
Liptói.
Quargel.
Neufchatel.
Fromage de Brie.
Harzer.
Franciska nationál
(Ch. Cervais).
Reichenauer tufel.

HUSNEMÜK:

Mortadella.
Nyelvaajt.
Fűt sonka.
Nyelv.
Szarvasgombás májós.
Lengyel kolbász.
Pácolt sonka.
„szalonka.
Strassburgi kolbász.
stb. stb.

HALAK:

Sardinia.
Sardella.
Oroszhal.
Tinnhal.
Angolna.
Híalt haring.
Pisztráng olajba.
Caviar.
Rákfark.
Lapardon.
Háring marinírozot.
„tekeresben.
stb. stb.

Hirdetmény.

Alóírt alispáni hivatal részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Nagy-Küküllő megye törvényhatósági bizottságának 1877. október 30-án 230—5590 sz. alatt hozott, s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur által 1878. január 4-kén 53436/1877 sz. alatt jóváhagyott határozata alapján, a volt Medgyesváros és szék közönségének tulajdonát képező, jelenleg e megye kezelése alatt levő, a nagyszebeni 1207 számú telek-jegyzőkönyvben foglalt „Medgyesi udvarhoz“ címzett vendéglő

folyó évi február 28-án d. e. 9 órakor,

a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján, a legtöbbet ígérőnek örök áron el fog adatni, a következő feltételek alatt:

- 1.) A kikiáltási ár 9000 frt. becsérték leendő.
- 2.) Az árverezők kötelesek a kikiáltási ár 10%-kát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban bántapénzzel előre letenni.
- 3.) A vevő tartozik a vételárnak $\frac{1}{3}$ -át az árverés jóváhagyása után 15 nappal, $\frac{1}{3}$ -át 3 és $\frac{1}{3}$ -át 6 hónap múlva, az árverezés napjától számítottan 6%-os kamataival együtt alóírt alispáni hivatalnál befizetni; a bántapénz az utolsó részletbe tudatik be.
- 4.) A tulajdonjognak a vevő részére való bekebelezése, csak a vételár s kamatainak teljes befizetése után engedtetik meg; míg a haszonvétel az árverés napjától illeti vevőt, valamint ugyanezen naptól ő tartozik minden terhet és elemi károsodást viselni.
- 5.) A bélyeg és átruházási költségek vevőt terhelik.

Szegesvár, 1878. január 22-kén.

APÁTHY.

A birodalomban legolcsóbb Törlesztési kölcsönök.

Pénz-kölcsönöket

a birodalom bármely részében telekkönyvezett föld-birtokra 1000 forinttól kezdve bármely magas összegig 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 5000 forinton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölök.

(481)

(6—*)

Békebelezett terhek kifizetését szintén eszközölöm. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Voith Gergely,

Kolozsvárt párisutca 10. sz. szóját-háza.
(Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1-től 4 óráig.)

Ezen törlesztési kölcsönök bármikor visszafizethetők.

BRÜST-KRANKHEITEN
UNTERPHOSPHORIGSAURER KALK-SYRUP
VON GRIMAULT & C. APOTHEKER IN PARIS

Mellbetegségek ellen

ALVILSAVAS MÉSZ-SZÖRP

Grimault és társa párisi gyógyszerész közl.

E kellemes szer 12 év óta közkedveltségű és népszerű makacs köhögés, nátha, hökhurut s más mellbajok ellen, különösen keletkező tüdőgyulladás ellen nyújt e szörp rendkívüli eredményeket. Befolyása alatt csökken a káros köhögés, az éjjeli izzadás megszűnik s a beteg bámulatos gyorsan nyeri vissza a jólét érzését. Hogy valódi szert lehessen kapni, figyelni kell a „Grimault és társa“ feliratra.
Főraktár Bécsben: Nagyban szállítják Raabe Brunónál, Biekerstrasse 1; Róder Fülöpnél, Wienstrasse 15. — Főraktár: Magyarországra nézve Török József gyógyszerésznél Budapesten. — Kolozsvárt: Wolff J. és Dr. Hintz G. gyógyszerész uraknál.

Stein János

könyvkereskedésébe Kolozsvárt

épen most érkezett:

KOSSUTH LAJOS

nagy hazánkfia felette jóltalált

életnagyságú arczképe.

(Nagy mellkép)

a legújabb eredeti felvétel után
gyönyörű olajnyomatban.

Aranyozott széles kerettel együtt

Ára 25 frt.

Vidékre csomagolással 26 frt.

Ugyanott kapkato

DEÁK FERENCZ

olajnyomatú élethű arczképe,

(mellkép)

a legdiszesebben kiállított széles
aranyozott (barock) keretben.

A nagy hazafi által a buda-
pesti árvaház javára el árusításra
engedélyezett felvétel.

Ára 35 frt.

Vidékre csomagolással 36 frt.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen megnövekedtek és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvők, a könyvnyomdát kitűnő metsző kezeli. A nyomdai munkák kiállításához szükséges anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPÍR GYÁRI ÁRBAN SZÁMÍTTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árban képes előállítani, hogy e nmben bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindenemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszer-táblázatok, bor-, rozs- és más vignettek, újévi és más alkalmi üdvözlőlevelek, baromutlevelek, vásároczdulák, hirdetmények, bármely nagyságú falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák izletes kiállítását elvállalja.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös színt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új „polgári törvénykezési rendtartás“-ban és a Kolozs megye gyalui egyesbirája által a községi előljáróságok részére kiadott „utasítás“-ban előforduló magyar akár román szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben koncz számra is, jutányos árban szolgál. Az „utasítás“-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: magyar vagy román szövegű nyomtatvány szükséges-e?